ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11 — 1; Administracja od 9 — 3.

Poznań, dnia 15 kwietnia 1935

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20,— zł, półrocznie 10,— zł, kwartalnie 6.50 zł.
Numer pojedyńczy 1,— zł.

NR. 8 Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu** **ROK 14**

Wspólnemi siłami do zwycięstwa.

Inwestycje odgrywają w gospodarce państwowej i prywatnej ważną rolę. Racjonalnie zużyty kapitał inwestycyjny jest tym czynnikiem, który „nakręca konjunkturę" i jak koło zapędowe uruchamia produkcję, dając rzeszom bezrobotnym pracę, powiększając obroty i wzmagając konsumcję.

Dotyczy to również zagadnień inwestycyjnych na cele robót publicznych, o ile kapitał zużyty przy wykonaniu takich prac przynosi w rezultacie „dochód społeczny". To też budowa dróg żelaznych i bitych, tworzenie sieci elektryfikacyjnych, nietylko ma cele użyteczności publicznej, ale także dla potrzeb gospodarki prywatnej , daje korzyści poważne, które powodują potanienie i wzmożenie produktów, a co zatem idzie, powiększenie zatrudnienia, ożywienie obrotów.

Prof. Sombart, znany ekonomista niemiecki, zaleca w okresie osłabionej konjunktury na skutek zubożenia społeczeństwa zastosowanie środków państwowo-gospodarczych, a szczególnie proponuje uruchomienie takiej produkcji przez Państwo, która się „opłaca" i daje „korzyści" całemu społeczeństwu, i to w stosunkowo krótkim czasie. — Uczyniły to Sowiety, Niemcy i Włosi a także Francja, przeprowadzając planową gospodarkę przy zastosowaniu racjonalnych inwestycyj w usługach publicznych.

Z zadowoleniem należy stwierdzić, że ostatnio uchwalona Pożyczka Inwestycyjna wedle słów Pana Ministra Skarbu prof. Zawadzkiego, ma w przeciwieństwie do Pożyczki Narodowej służyć całkowicie na cele pozabudżetowe, nie zaś na pokrycie deficytu budżetowego, a szczególnie ma finansować przeprowadzenie szeregu wielkich prac, niezbędnych dla wzmożenia tętna naszego życia gospodarczego. Prace mają się gospodarczo opłacać, rozszerzając zatrudnienie rzesz bezrobotnych, powiększając obroty i dobrobyt polskiego obywatela.

W pierwszych 2-ch latach zapowiada Pan Minister Zawadzki wykonanie robót, które w stosunkowo krótkim czasie mają przysporzyć rentowność.

W tym celu nie zamierza się narazie budować nowych kosztownych dróg, a ulepszać nawierzchnie traktów komunikacyjnych jak magistrali:

Warszawa — Poznań — Zbąszyń,
Warszawa — Kraków — Zakopane,
Warszawa — Częstochowa — Zagłębie Dąbrowskie,
Warszawa — Łódź — Kalisz.

Nadto drogi położone bezpośrednio w okolicy większych miast, niewykluczając Poznania mają również być naprawiane i ulepszane.

Regulacja górnej Wisły i jej dorzecza, budowa 3 mostów, w celach stworzenia dogodnej magistrali wodnej dla potrzeb żeglugi wewnętrznej i w celu zapobieżenia katastrofalnym powodziom, dalej, rozbudowa naszej marynarki handlowej, oto ważne projekty, których sprawne wykonanie niewątpliwie przyczyni się do ożywienia gospodarczego i powiększenia naszego społecznego dochodu.

Wobec takiej akcji ogólnogospodarczej nie wolno nam zrzeszonym przemysłowcom biernie stać na uboczu. Mimo ciężkiego położenia przemysłu w naszej dzielnicy, przyczyńmy się wedle możności do tej próby ożywienia produkcji, subskrybując pożyczkę inwestycyjną, aby przez nowy wysiłek całego społeczeństwa przyjść z pomocą naszej osłabionej gospodarce dla dobra jednostki i twórczej idei Państwa.

A zatem: wspólnemi siłami do chwalebnego czynu!

Fr. Maciejewski
Wiceprezes Związku Fabrykantów.

Odezwa w sprawie praktyk wakacyjnych.

Szalejący od 5-ciu lat kryzys gospodarczy m. in. utrudnił niezmiernie studjującej młodzieży odbywanie praktyk zawodowych w przemyśle, handlu, bankowości itd. Fakt ten odbił się niezmiernie ujemnie na zawodowem wykształceniu młodzieży, która w większości swej pozbawiona została możności uzupełnienia swoich wiadomości teoretycznych — wiadomościami praktycznemi.

Pragnąc młodzieży tej przyjść z pomocą i przygotować ją należycie do życia praktycznego, stwarzając pełnowartościowy typ obywateli — fachowców, Ministerstwo Przemysłu i Handlu zainicjowało bardzo pożyteczną akcję t. zw. „Przysposobienia Gospodarczego". Ma ona m. in. na celu dostarczenie praktyk wakacyjnych jaknajszerszej rzeszy młodzieży studjującej.

O praktyki ubiega się około 12 000 słuchaczy i absolwentów szkół zawodowych wyższych i średnich. O pokryciu całkowitego zapotrzebowania na praktyki nie może być, oczywiście, mowy i dlatego akcja Ministerstwa P. i H. idzie w dwóch kierunkach: z jednej strony zwiększenia ilości praktyk przez częściowe zgrupowanie ich w „obozach przysposobienia gospodarczego", z drugiej strony przeprowadzenia jaknajdalej idącej selekcji wśród potrzebujących, celem zapewnienia praktyk w pierwszym rzędzie najbardziej wartościowym elementom.

Niżej podpisane instytucje apelują do PP. Przedsiębiorców, aby — w zrozumieniu doniosłego interesu społecznego i gospodarczego akcji „P. G." — wypełniły swój obowiązek obywatelski w stosunku do przyszłego pokolenia pracowników na niwie gospodarczej i zadeklarowały udział w tej akcji nawet gdyby to było połączone dla nich z pewnemi ofiarami.

Uprasza się zgłaszać praktyki na odpowiednich formularzach do dnia 25. bm. na ręce Izby P. H. w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu.
Związek Fabrykantów w Poznaniu.
Związek Towarzystw Kupieckich w Poznaniu.

Ponowne zaostrzenie światowego przesilenia gospodarczego.

Nie ulega wątpliwości, że po półtorarocznym zwrocie ku funkcjonalnej poprawie sytuacji gospodarczej na wielu odcinkach terytorjalnych, w pierwszych trzech miesiącach roku 1935 na bardzo wielu odcinkach zarysowuje się powrotna fala, co m. in. dotyczy specjalnie Niemiec, Włoch, Francji, Belgji, Szwajcarji, Stanów Zjednoczonych, a nawet, w znacznie mniejszym stopniu, i Anglji.

Skarbowość.

Olbrzymie obciążenie podatkowe miast w porównaniu ze wsią.

Związek Miast Polskich obliczył świadczenia ludności miejskiej i wiejskiej na rzecz państwa, biorąc za podstawę budżet państwowy za rok 1934/35. Związek oblicza, że ze 170.000.000 zł. przewidzianych w budżecie państwowym z podatku dochodowego wpłynie od ludności wiejskiej 51.000.000 zł., miejskiej 119.000.000 zł., z podatku przemysłowego 46,8 milj. zł. i 133,2 milj. zł., z podatku od nieruchomości 2,1 milj. zł. i 67,9 milj. zł., z dodatku od patentów akcyzowych 0,9 milj. zł. i 1,1 milj. zł., z podatku gruntowego 60 milj. zł. i 2 milj. zł., z opłat rejentalnych i stemplowych od ludności wiejskiej 48,9 milj. zł., od miejskiej 47,1 milj. zł., razem od ludności wiejskiej 209,7 milj. zł., od miejskiej 370,3 milj. zł., co wyraża się stosunkiem 0,57. Ten sam stosunek przyjęty jest dla podatków pośrednich i monopoli oraz ceł, których ludność wiejska płaci 337,9 milj. zł., miejska 488,2 milj. zł.

Podatki pośrednie i bezpośrednie wyłącznie miejskie stanowią 82,6 milj. zł., takież wyłącznie wiejskie 44,9 milj. zł. Podatki majątkowe od kapitałów rent i spadków wynoszą dla wsi 5,8 milj. zł., dla miast 5,7 milj. zł.

Daje to ogólne obciążenie dla ludności wiejskiej 598,3 milj. zł., dla miejskiej 906,8 milj. zł.

Znaczy to, że na sumę około 1.505 milj. zł. podatków państwowych 30% ludności miejskiej płaci na rzecz skarbu państwa 60% ogólnej kwoty podatków, co daje na głowę mieszkańca miasta 104,— zł. w stosunku rocznym, a 70% mieszkańców wsi 40%, co daje na głowę mieszkańca wsi 24,5 zł.

Mieszkaniec miasta płaci więcej, niż cztery razy tyle podatków na rzecz skarbu państwa, co mieszkaniec wsi.

Postępowanie odwoławcze według nowej ordynacji podatkowej.

W świetle postanowień ordynacji podatkowej, poza ściśle określonemi przypadkami, w których władza obowiązana jest żądać wyjaśnień, umożliwiających płatnikowi obronę, płatnik w zasadzie dopiero w postępowaniu odwoławczem uzyskuje możność obrony swoich praw i wpływania na wymiar zapomocą wszelkich środków dowodowych. Wybór środków dowodowych ograniczony jest przepisem, iż płatnik nie może powoływać się na dowody, których nie przedstawił, mimo, że był do tego obowiązany, bądź z ustawy, bądź na wezwanie władz skarbowych, chyba, że usprawiedliwi omieszkanie nieuchronną i ważną przyczyną. Jeśli więc płatnik na poparcie zeznania nie zaofiarował ksiąg handlowych, do czego jest zobowiązany z mocy ustawy, traci prawo powoływania się na nie w postępowaniu odwoławczem. Jeśli chodzi o zapiski, dokumenty i inne dowody, do których przedstawienia płatnik nie był wzywany przez władze skarbowe, albo, które na wezwanie władzy przedstawił, to może on powoływać się na nie w postępowaniu odwoławczem.

W postępowaniu odwoławczem wprowadza ordynacja istotne zmiany, których intencją było zapewnienie płatnikowi możności płatnej obrony. Ordynacja nakłada na władzę wymiarową I-ej instancji obowiązek ustnego informowania płatnika o podstawach wymiaru i udzielania na jego pisemne żądanie uzasadnienia wymiaru na piśmie. Przepis ten, przewidziany uprzednio jedynie przez ustawę o podatku dochodowym, rozciągnięty został i na inne podatki, i umożliwia płatnikowi należyte uzasadnienie odwołania, a w pierwszym rzędzie — należyte skonkretyzowanie zarzutów przeciwko ustaleniu władzy wymiarowej i zaofiarowanie środków dowodowych, pozwalających ustalić prawdziwość przytoczonych w odwołaniu twierdzeń. Odwołanie, w którem brak konkretnych zarzutów, pozostawione zostaje bez biegu, płatnik zaś powinien być wezwany do uzupełnienia braków w terminie 7-dniowym, pod rygorem zwrotu odwołania. Władza wymiarowa obowiązana jest zbadać konkretne zarzuty, podniesione w odwołaniu, oceniać przedstawione dowody, przesłuchiwać na konkretne okoliczności powołanych biegłych i świadków, przeprowadzać uzupełniające dochodzenie, jak również usuwać istotne wadliwości postępowania, poczem przesyła odwołanie do drugiej instancji odwoławczej ze swojemi wnioskami. Władza odwoławcza korzysta z tych samych praw, jakie służą władzy wymiarowej, a w razie dostrzeżenia wadliwości postępowania wymiarowego, nie rozstrzyga narazie odwołania, lecz odsyła je do władzy wymiarowej dla usunięcia wytkniętej wadliwości.

Przyspieszyć może postępowanie odwoławcze przepis, uprawniający urzędy skarbowe do rozstrzygania we własnym zakresie odwołań od wymiarów w przypadku, gdy w wyniku całkowitego lub częściowego uznania odwołania za zasadne, zmniejszenie podatku nie przekroczy sumy 300 złotych. O ile to postępowanie nie zadowoli płatnika, to przysługuje mu prawo wniesienia ponownego odwołania w ciągu 14 dni od otrzymania orzeczenia do właściwej władzy odwoławczej, które to odwołanie rozpoznane zostaje przez Komisję Odwoławczą łącznie z poprzedniem odwołaniem.

Prawo płatnika do składania ustnych wyjaśnień na posiedzeniu Komisji Odwoławczej uzależnione zostało od zgłoszenia w odwołaniu i uiszczenia opłaty w wysokości ½% od kwoty spornego podatku, jednak nie mniej niż 2 złote i nie więcej jak 50 złotych, która to opłata ulega zwrotowi w razie całkowitego lub częściowego uwzględnienia odwołania.

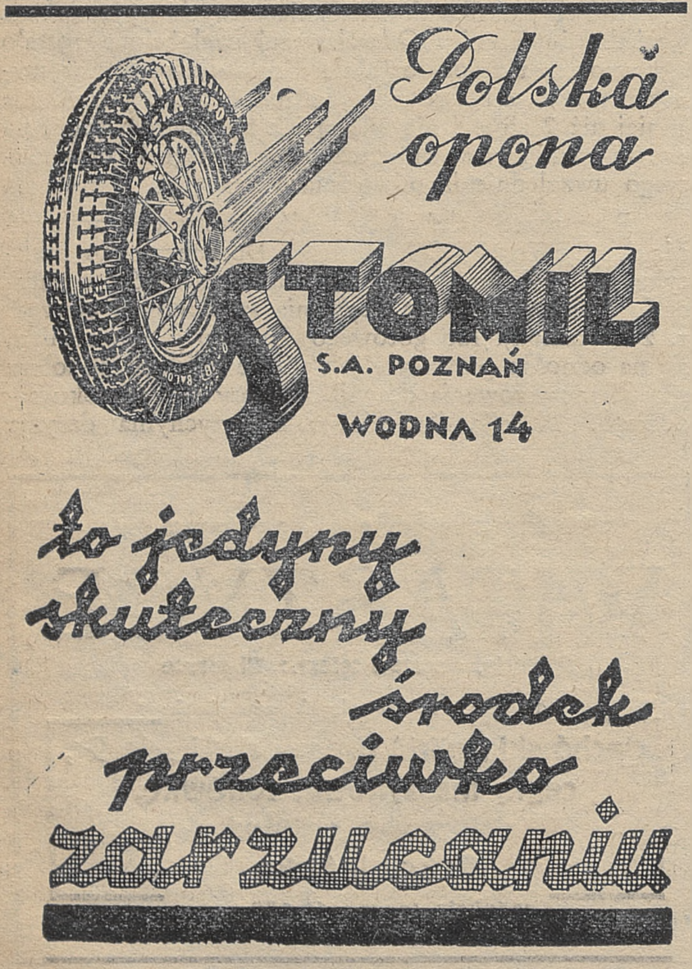
Parę uwag należy poświęcić kwestji umotywowania decyzji Komisji Odwoławczej. Dotychczasowa praktyka ku wielkiemu niezadowoleniu płatników ograniczała się najczęściej do używania szablonowej pieczęci t. zw. stampilji lub gotowego druczku z powołaniem się na odnośne przepisy. Jak dalece odbiegał podobny sposób motywowania decyzji od motywów wyroku sądowego! Płatnik, dla którego nieprzychylna decyzja

władzy odwoławczej miała ten sam skutek, co nieprzychylny dlań wyrok sądowy, nie znał przyczyny nieuwzględnienia jego odwołania. Stąd liczne skargi do N. T. A., zarzucające brak umotywowania zaskarżonego orzeczenia, nierozprawienia się z konkretnemi twierdzeniami i dowodami odwołania, brak w aktach administracyjnych (podatkowych) dokładnego stanu faktycznego, zbyt ogólnikowe potraktowanie okoliczności, wymagających dokładnego ustalenia, sprzeczność decyzji ze stanem faktycznym, pominięcie przez władzę pozwaną wyjaśnień strony skarżącej, bez sprawdzenia i uzasadnienia powodów takiego pominięcia itd. itd. Masowe uchylanie orzeczeń władz skarbowych z powodu wadliwego postępowania spowodowało wydanie okólnika Ministerstwa Skarbu z dn. 14 kwietnia 1934 r. L. D. I. 2233/1/34 do Izb Skarbowych z poleceniem unikania tych uchybień, przynoszących ujmę powadze władz państwowych.

Zapewne uchybienia te zostaną usunięte przez Komisje Odwoławcze, które rozpoczynają obecnie swą kadencję pod rządem nowej ordynacji podatkowej.

Organizacja i działalność Komisyj odwoławczych oraz ustalenie niektórych uprawnień formalnych płatników w związku z postępowaniem odwoławczem.

Pismem z dnia 31 stycznia rb. Nr. D. V 515/1/35 Ministerstwo Skarbu zakomunikowało, iż uwzględniło szereg ważnych postulatów, jakie Związek Izb przedstawił w przedmiocie organizacji i działalności komisyj odwoławczych. M. in. Ministerstwo Skarbu wyraziło zgodę na: 1) tworzenie sekcyj branżowych w komisjach odwoławczych z tem, że odwołania płatników ze sfer przemysłu i handlu rozpatrywane będą przez sekcje mieszane, tj. przemysłowo - handlowe; 2) tego rodzaju skład sekcyj, ażeby połowa ich członków rekrutowała się z tej kategorji płatników, których odwołania będą przedmiotem obrad sekcyj; 3) rozpatrywanie odwołań spółek z ograniczoną odpowiedzialnością o kapitale poniżej 100.000 zł. — dla których w myśl § 2 rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej z 19 września 1934 r., pierwszą instancją są urzędy skarbowe — przez komisje odwoławcze, a nie przez Izby Skarbowe; 4) obecność płatnika na posiedzeniu komisji odwoławczej przy referowaniu jego odwołania; 5) wysłanie do płatników w należytym terminie wezwań do udzielenia wyjaśnień w komisjach odwoławczych, z tem, że wszystkie wezwania w danym dniu nie będą opiewały na tę samą godzinę; 6) zastrzeżenie wyłącznie kompetencji komisji lub sekcji odrzucania rozpoznawania spraw odwoławczych; 7) doręczenie płatnikom umotywowanych orzeczeń komisji odwoławczej najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od daty decyzji komisji (sekcji) odwoławczej.

Ustawa o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych.

Skasowanie 14-to dniowego terminu ulgowego, wolnego od odsetek.

W Nr. 22 Dziennika Ustaw ogłoszona została zapowiadana już przez nas ustawa z dnia 18-go marca 1935 r. o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych.

Przepisom powyższej ustawy podlegają następujące daniny publiczne: a) państwowe podatki bezpośrednie oraz podatki: od lokali, od placów budowlanych, od uboju, od energji elektrycznej, majątkowy, spadkowy i od darowizn, nadzwyczajna danina majątkowa i danina lasowa zamieniona na ekwiwalent pieniężny; b) państwowe podatki pośrednie; c) wymierzone opłaty stemplowe (należności stemplowe i bezpośrednie); d) dodatki do wymienionych pod a), b) i c) danin, pobierane na rzecz Skarbu; e) dodatki do wymienionych pod a), b) i c), danin, pobierane na rzecz innych związków prawa publicznego; f) samoistne daniny komunalne; g) wszelkiego rodzaju przedpłaty lub zaliczki na poczet wymienionych wyżej danin. Omawiana ustawa nie dotyczy podwyżek stemplowych, ani też zakredytowanych, w oznaczonym terminie uiszczonych podatków pośrednich.

Za zaległości w rozumieniu ustawy uważa się nieuiszczone w terminie płatności daniny publiczne. Od zaległości tych pobiera się odsetki w wysokości 0,75% miesięcznie, **począwszy od dnia następnego po upływie terminu płatności**, z wyjątkiem zaległości, nieprzekraczających w każdej daninie łącznie z dodatkami kwoty zł. 10.—, od których to zaległości nie pobiera się żadnych odsetek.

Od zaległości w daninach publicznych, których spłata została odroczona lub rozłożona na raty, pobiera się odsetki ulgowe w wysokości 0,4% miesięcznie.

Odsetki i odsetki ulgowe, przypadające od zaległości w państwowych daninach publicznych pobiera się na rzecz Skarbu, od zaległości zaś w daninach publicznych, przypadających na rzecz innych związków prawa publicznego — na rzecz tych związków.

Omawiana ustawa weszła w życie 13 kwietnia br.

W związku z powyższą datą podkreślić należy, że wszystkie podatki, których ustawowy termin płatności przypada po 13 kwietnia br. winny być płacone w terminie płatności, albowiem skasowany został dotychczasowy 14-dniowy termin ulgowy, wolny od odsetek zwłoki.

Umorzenie drobnych zaległości podatkowych.

W Nr. 22 Dziennika Ustaw ogłoszone zostało rozporządzenie ministra Skarbu z dnia 28-go marca rb. o ulgach w spłacie zaległości podatkowych. Jest to pierwsze rozporządzenie ministra Skarbu, dotyczące uregulowania sprawy zaległości podatkowych.

Na podstawie tego rozporządzenia umorzone zostaną z urzędu wszystkim bez wyjątku płatnikom drobne zaległości podatkowe, pochodzące z okresów z przed 1-go kwietnia 1933 r., a figurujące w księgach bierczych w dniu 31 marca 1935 r.

W szczególności umorzone zostaną, bez względu na wysokość, zaległości w podatkach:

1) gruntowym, pobieranym od jednostek zbiorowych;

2) gruntowym, wymierzanym indywidualnie — zaległości przypadające od tych płatników, dla których wymiar tego podatku za rok 1934 nie przekracza sumy 20 zł.;

3) od nieruchomości, od lokali i od placów budowlanych — zaległości, przypadające od płatników, dla których wymiar za rok podatkowy 1934 w każdym z tych podatków nie przekracza sumy 100 zł.;

4) wojskowym.

W podatkach: przemysłowym od obrotu i dochodowym (dział I.), umorzone zostają te zaległości, w których ogólna suma w każdych z tych podatków dla jednego płatnika nie przekracza sumy 20 zł.

Równocześnie z umorzeniem zaległości w samych podatkach umorzone zostają wszelkie przypadające do tych podatków dodatki, zarówno państwowe, jak i na rzecz samorządów, oraz narosłe od tych zaległości kary za zwłokę, ewentualnie odsetki za odroczenie oraz koszty egzekucji.

Oprócz zaległości w podatkach zostają umorzone również zaległości w grzywnych, nałożonych przed 1-ym kwietnia 1933 r., w zakresie wymienionych wyżej podatków, o ile zaległość w każdej grzywnie nie przekracza sumy 100 zł. Z umorzeń w grzywnach mogą korzystać także i ci płatnicy, których zaległości podatkowe w myśl omawianego rozporządzenia umorzeniu nie ulegają.

Nadto umorzone zostały opłaty za upomnienia, nie przekraczające sumy 3 zł. i zaległości w dodatkach kryzysowych do podatku dochodowego i od nieruchomości, nieprzekraczające sumy 20 zł. oraz koszty, związane z ich egzekucją, o ile należności te stanowią zaległość samą dla siebie, to znaczy o ile płatnik na skutek upomnienia zapłacił żądaną zaległość podatkową, nie zapłacił natomiast opłaty za to upomnienie lub dodatku kryzysowego.

Należy dodać, że wymienione wyżej zaległości umarza się bez względu na to, czy w chwili wejścia w życie omawianego rozporządzenia znajdowały się w toku postępowania odwoławczego, bądź egzekucyjnego, czy też były odroczone lub rozłożone na raty.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Zmiana ustawy o kryzysowym dodatku do państwowego podatku dochodowego.

W Nr. 22 Dziennika Ustaw ogłoszona została zapowiedziana już przez nas w Nr. 6 „Życia Gospodarczego“ zmiana ustawy o kryzysowym dodatku do państwowego podatku dochodowego.

Zmiana pierwsza, która będzie miała zastosowanie po raz pierwszy przy wymiarze podatku dochodowego na rok podatkowy 1935 polega na tem, że w wypadku zmniejszenia stopy podatku poniżej pierwszego stopnia ze względu na zastosowanie ulgi z art. 27 i 29 ustawy (zniżki podatkowe z tytułu utrzymania rodziny oraz z tytułu nadzwyczajnych okoliczności osłabiających siłę podatkową płatnika) następuje również zupełne zwolnienie z dodatku kryzysowego.

Zmiana druga wprowadza podwyżkę dodatku kryzysowego od wynagrodzeń za najemną pracę wypłacanych począwszy od dnia 1 kwietnia 1935 r. lub po tym dniu dla osób osiągających dochód roczny ponad 6.400 zł.

Dodatek kryzysowy będzie obecnie wynosił przy wynagrodzeniu

ponad	2.500 zł.	do	3.600 zł.	—	0,5%
„	3.600 „	„	6.400 „	—	1%
„	6.400 „	„	10.400 „	—	2%
„	10.400 „	„	24.000 „	—	3%
„	24.000 „	„	36.000 „	—	4%
„	36.000 „	„	60.000 „	—	5%

i t. d.

Podwyższenie nadzwyczajnego dodatku do niektórych podatków.

Zapowiadane przez nas tylekrotnie podwyższenie 10-cio procentowego nadzwyczajnego dodatku pobieranego do niektórych podatków zostało ogłoszone w Nr. 22 „Dziennika Ustaw“. Dotychczasowy 10% dodatek podwyższony zostaje z dniem 1 kwietnia br. na 15% i dotyczy podatku spadkowego i od darowizn oraz podatków bezpośrednich z wyjątkiem gruntowego. Dodatek do opłat stemplowych i podatków pośrednich oraz podatku gruntowego pobierany będzie nadal w wysokości 10%.

Nie będą pobierane powyższe dodatki do opłat stemplowych przewidzianych w art. 102 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych, do dodatku do podatku spożywczego od cukru wszystkich gatunków oraz do dodatku do podatku spożywczego od cukru w głowach, kostkach i kawałkach, do podatków od cukru skrobiowego, od lokali, od placów budowlanych, majątkowego, od energji elektrycznej, nadzwyczajnego podatku od niektórych zajęć zawodowych, od uboju, do kryzysowego dodatku do państwowego podatku dochodowego, do kryzysowego dodatku do państwowego podatku od nieruchomości, do nadzwyczajnej daniny majątkowej i daniny lasowej oraz do podatków samorządowych.

W sprawie nie uznawania poszczególnych pozycyj za potrącalne od przychodów przy wymiarze podatku dochodowego osobom fizycznym, prowadzącym księgi handlowe.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 19 marca br. L. dz. V. 10284/2/35 wyjaśniło, że sam fakt wciągnięcia pewnej pozycji — jako rozchodowej do ksiąg buchalteryjnych przez podatnika nie będącego osobą prawną, a więc do którego art. 21 ustawy nie ma zastosowania, nie wystarcza jeszcze do uznania takiej pozycji za potrącalny wydatek tylko z tego powodu, że księgi handlowe nie zostały zakwestjonowane przez władze. Władza może domagać się, aby poszczególny zapis wydatku był tak udokumentowany, aby nie powodował wątpliwości czy poszczególna pozycja faktycznie została wydatkowaną. Stwierdzenie przy poszczególnym zapisie buchalteryjnym braku takiego udokumentowania może więc bez potrzeby dyskwalifikacji całej księgowości, powodować nieuznanie poszczególnej pozycji za potrącalną od przychodów.

Adnotacje na świadectwach przemysłowych przy zmianie osoby właściciela i miejsca przedsiębiorstwa.

Powszechnem i częstem zjawiskiem jest przekształcenie się przedsiębiorstw handlowych czy też przemysłowych z właściciela jednoosobowego na własność spółki handlowej lub firmowej. Zgodnie z obowiązującemi przepisami ustawy o podatku przemysłowym w wypadkach takich następuje wyraźna zmiana osoby przedsiębiorcy, pociągająca za sobą obowiązek powiadomienia władz skarbowych i konieczność uzyskania adnotacji o zmianie przedsiębiorcy na świadectwie przemysłowem.

Władze podatkowe kontrolując obecnie wykupione świadectwa przemysłowe na rok 1935 przez przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe żądają okazania podczas dokonanej lustracji wspomnianych adnotacyj, których w licznych wypadkach nie znajdują. Brak takiej adnotacji jest dla podatnika przykrym w skutkach, gdyż pociąga za sobą spisanie protokółu karnego ze strony władz podatkowych, które na podstawie protokółu nakładają na przedsiębiorstwo dotkliwe grzywny.

W interesie tej właśnie kategorji przedsiębiorstw należy wyjaśnić, że zgodnie z wyrokami Sądu Najwyższego, przejęcie przedsiębiorstwa od właściciela jednoosobowego na własność spółki firmowej, stanowi zmianę osoby przedsiębiorcy i wymaga odnośnej adnotacji na świadectwie przemysłowem, a w razie braku adnotacji, uznać należy, że przedsiębiorstwo prowadzone jest bez świadectwa, co stanowi wykroczenie, przewidziane w art. 98 ustawy o państwowym podatku przemysłowym. Z przyczyn powyższych o każdej zmianie osoby przedsiębiorcy należy zawiadomić urząd podatkowy i uzyskać odnośną adnotację, którą władze skarbowe wydają pod warunkiem całkowitego uiszczenia należności podatku przemysłowego obciążających przedsiębiorstwo. W wypadkach zmiany miejsca wykonywania przedsiębiorstwa, to przeniesienie przedsiębiorstwa z jednej ulicy na drugą w obrębie miejscowości tejże klasy nie stanowi zmiany miejsca wykonywania przedsiębiorstwa w rozumieniu ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

W sprawie opłat stemplowych od pokwitowań naklejanych na rachunkach.

Wiele firm celem uchronienia się przed nieuczciwością inkasentów, używa specjalnych kwitarjuszów dla potwierdzenia odbioru gotówki i weksli, a odnośne kwity, wystawione przez kopję, nalepiane są na oryginalnych, stemplowych rachunkach.

Art 137 ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych w brzmieniu obwieszczenia Ministra Skarbu z dn. 25 kwietnia 1932 r. Dz. U. R. P. Nr. 41 poz. 413, przewiduje w p. 3, iż potwierdzenia odbioru pieniędzy umieszczane na rachunkach, a dotyczące należności stwierdzonej rachunkiem, wolne są od opłaty stemplowej.

Wychodząc z założenia, że kwity te wraz z rachunkiem stanowią nierozerwalną całość, firmy uważały tego rodzaju pokwitowania za wolne od opłaty stemplowej w myśl art. 137 ustawy.

Niektóre urzędy skarbowe zakwestjonowały jednak powyższe stanowisko firm, wobec czego sprawa oparła się ostatecznie o Ministerstwo Skarbu.

Ministerstwo wyjaśniło, że omawiane pokwitowania nie stanowią nierozerwalnej całości z rachunkiem, gdyż są z nim złączone mechanicznie i jako takie nie mogą być podciągnięte pod przepis z p. 3 art. 137 ustawy o opłatach stemplowych. Wobec tego należy od nich uiszczać opłaty, przewidziane dla normalnych pokwitowań.

Powyższe wyjaśnienie ukaże się w najbliższym Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu.

W końcowym ustępie wyjaśnienie Ministerstwa nadmienia, że nie należy kwestjonować pokwitowań, nalepionych na rachunkach, jeśli pokwitowania te zostały wystawione do dnia 30 kwietnia 1935 r. Ma to duże znaczenie ze względu na to, że urzędom skarbowym odbiera możność ściągania opłat i nakładania kar od pokwitowań wystawionych przed powyższą interpretacją art. 137 p. 3 ustawy.

Sprawy socjalne.

Odmowa gratyfikacji.

(Orzecznictwo).

„Prawda“ podaje następujące orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cyw. z 11. IV. 1934 r. L. C. 2790/33.

„Sam fakt wypłaty przez pewien czas gratyfikacji nie stwierdza jeszcze, by pracodawca zwyczajowo był obowiązany do jej wypłaty, zwłaszcza, jeżeli on w jakikolwiek sposób okazywał, iż ta wypłata jest aktem jego dobrej woli, a nie wykonaniem przyjętego na siebie zobowiązania“.

Praca niedzielna i nocna jako nadliczbowa.

(Orzecznictwo).

Wobec zachodzących jeszcze wątpliwości, czy praca niedzielna i nocna ma być wynagradzana jako praca w godzinach nadliczbowych nawet wtenczas, gdy łączny okres pracy nie przekracza osiem godzin na dobę a 40 godzin na tydzień, należy wziąść pod uwagę następujące orzeczenie Sądu Najwyższego z 2. IX. 1930. III. 1286/30.

Art. 15 ustawy przyznaje 100% (obecnie 50%) dodatek „za pracę w godzinach nadliczbowych przypadających na noc“ a zatem za pracę ponad 8 godzin na dobę w nocy, nie zaś za pracę wogóle w nocy przez godziny zwyczajne. Wynika to także z tego, że art. 1 i 6 (art. 8 nowego jednolitego tekstu) lit. b mówią o 8 godzinnym czasie pracy na dobę a art. 16 nie powołuje art. 15, mówiącego o pracy nocnej“.

Nie jest wprawdzie jasnem, dlaczego orzeczenie powołuje się na art. 6 (obecnie art. 8b), w którym nie-

ma wcale mowy o 8 godzinnym dniu pracy, lecz nie osłabia to znaczenia tezy.

Wydaje się, że niema przeszkód, by tezę o pracy nocnej rozciągnąć per analogiam na pracę niedzielną, skoro ustawa traktuje ją zupełnie narówni z pracą i wytoczyć można argumenty analogiczne.

Handel zagraniczny.

Coraz większe trudności w utrzymaniu aktywnego salda naszego bilansu.

W roku 1933 saldo aktywne naszego bilansu handlowego wynosiło 132 milj. zł. a w r. 1934 podniosło się na 177 milj. zł. Ten fakt w najwyższym stopniu przyczynił się do tego, że mniej więcej od połowy roku łączny zapas kruszców i dewiz Banku Polskiego już więcej się nie kurczy, podczas gdy dzięki powyższemu faktowi jeszcze w r. 1933, a w wyższym stopniu w pierwszem półroczu 1934 tempo kurczenia się powyższego zapasu niesłychanie osłabiło.

Jest zatem kardynalnym wymogiem naszej polityki płatniczo - bilansowej i walutowej, by podtrzymać saldo czynne bilansu handlowego w ramach z roku 1934 — także i w r. 1935. Tymczasem w tym względzie grożą nam w r. 1935 znacznie większe trudności, aniżeli mieliśmy je w r. 1934. Pierwszą z nich stanowi dalsza zwyżka cen surowców przemysłowych, które musimy sprowadzać z zagranicy, ew. w ilościach nawet większych niż w r. 1934 — w związku z pewnem ożywieniem tempa działalności przemysłowej. Równocześnie ceny wielu artykułów, które sami wywozimy, jak zwłaszcza węgla, drzewa i różnych artykułów przemysłowych na rynkach odbiorczych mają w dalszym ciągu tendencję zniżkową.

Następnie dla utrzymania dotychczasowego stanu posiadania byliśmy zmuszeni zawrzeć taki traktat z Anglją, który raczej może doprowadzić do zwiększenia importu polskiego z Anglji, niż do zwiększenia eksportu z Polski do Anglji. Następnie z przyczyn znanych niema mowy o tem, byśmy mogli utrzymać saldo czynnie w obrocie z Niemcami a także i z Rumunją. Niektóre inne kraje, z któremi mamy bilans czynny jak np. Austrja, dążą do rewizji traktatów z Polską, celem zmniejszenia bierności swojego bilansu z Polską. Dodać jeszcze należy, że ostatnie porozumienie polsko - angielskie, co do węgla pociąga za sobą automatycznie spadek eksportu węgla, którego skompensowanie lepszemi cenami zapewne nie będzie 100 procentowe.

Jak widać z powyższego, trudności w podtrzymaniu salda czynnego bilansu handlowego się piętrzą, a wysiłek tak sfer gospodarczych, zwłaszcza samorządu gospodarczego, jak i Rządu będzie musiał być w tym roku większy niż w poprzednim. Wysiłek ten powinien iść w tym kierunku przedewszystkiem, by zwiększyć wywóz wysokocennych produktów gotowych wzamian za zanik wywozu rolniczego i hodowlanego. Następnie trzeba forsować nasz wywóz zamorski i ogarniać nim coraz to nowe, coraz bardziej egzotyczne rynki zbytu — zwłaszcza, że już w r. 1934 wartość tego wywozu wynosiła 126 milj. zł., czyli 13% naszego ogólnego wywozu w porównaniu z wartością 77 milj. zł. w r. 1932.

W tych celach będzie konieczna bardzo ekstenzywna polityka wywozu i bardzo ekstenzywne obrabianie nowych rynków, a także forsowanie rozszerzenia nomenklatury naszego wywozu — zwłaszcza, że odtąd ta nomenklatura jest stosunkowo bardzo ograniczona, oraz że wysiłki nasze skupialiśmy w dużej mierze na tych towarach, dla których zagranicą uzyskiwaliśmy kontyngenty przywozowe, znacznie mniej się troszcząc o artykuły zagranicą wolne do przywozu.

W powyższem świetle ogromnie rośnie doniosłość akcji ekspansywnej samorządu gospodarczego wysyłania specjalnych wysłanników eksportowych, subwencjonowania osiedleńców eksportowych i wogóle systematycznego opracowywania poszczególnych rynków zbytu, która ta akcja, przed kilku laty dobrze zapoczątkowana i skutecznie prowadzona, wymaga jednak obecnie koniecznie ujęcia w pewien system i organiczny układ, oraz znacznego rozszerzenia.

Zresztą sprawa zmniejszenia ciężarów, spadających na produkcję przemysłową, zyskuje obecnie tembardziej na znaczeniu, im większą musi się stawać rola eksportu przemysłowego w walce o utrzymanie aktywnego salda naszego bilansu handlowego.

W sprawie częściowej rewizji obecnej taryfy celnej.

Jak już niejednokrotnie donosiliśmy, na terenie oficjalnym istnieje ogólny zamiar wprowadzenia niektórych zmian w obowiązującej obecnie taryfie celnej, po ukończeniu wszystkich ważniejszych rokowań traktatowych, oraz po przetrwaniu doświadczeń, poczynionych z tą taryfą, która obecnie obowiązuje od półtora roku. Dlatego został zebrany już dotąd dosyć duży materjał, pochodzący przeważnie od ogranizacyj i instytucyj gospodarczych — materjał, który bądź dotyczy żądań podwyżki stawek celnych dla artykułów niedość chronionych obecną taryfą bądź obniżki stawek na szereg półfabrykatów i surowców w kraju niewyrabianych.

Narazie jeszcze nie można przewidzieć, kiedy do takiej częściowej rewizji dojdzie. Raczej należy przypuścić, że da ona na siebie czekać jeszcze przez czas dłuższy.

Targi i Wystawy.

28. IV. uroczyste otwarcie Targów Poznańskich.

Tegoroczna inauguracja Targów Poznańskich będzie miała charakter niezwykle uroczysty. Składa się na to udział oficjalny większej jak dotychczas ilości państw. Rządy Niemiecki, Francuski, Hiszpański, Brazylijski, Kolumbijski oraz Indyj Brytyjskich wyznaczyły już swoich komisarzy. Spodziewany jest przyjazd również jednego z ministrów Rzeszy Niemieckiej. Otwarcia dokona jak corocznie Pan Minister Przemysłu i Handlu, w otoczeniu Podsekretarzy Stanu i szeregu wyższych urzędników resortów gospodarczych. Otwarcie Targów odbędzie się o godzinie 9,30 w niedzielę, dnia 28 kwietnia 1935 r. w sali reprezentacyjnej Targów Poznańskich przy ul. Marsz. Focha nr. 18.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.